

MONITORIZAREA PRACTICII PEDAGOGICE – DEZIDERAT AL ASIGURĂRII CALITĂȚII ÎN COLEGIUL PEDAGOGIC

Nelea Globu, *doctorand*

Colegiul Pedagogic Vasile Lupu din Orhei

„Profesorul nu se naște profesor,
se formează și se perfecționează continuu.”

Abstract: *Monitoring aims at fixing the system state, determine potential hazards to prevent, and consider the overall condition of the system. It coordinates the activities in question, using the procedure and it is performed through a systematic design. Monitoring of teaching practice is an integral part of education and aims to ensure, along with other pedagogical subjects, vocational skills training, a teacher consistent with effective education based on effective student-centered learning. The monitoring process included teachers and schools within the college application.*

Key words: *monitoring, system, quality, systematic design, teaching practice, vocational skills training.*

În condițiile schimbărilor de anvergură, care se produc în învățământ, crește necesitatea eficientizării procesului de implementare a curriculumului școlar în vederea formării competențelor școlare, de aceea un rol important îi revine monitorizării de care depinde calitatea educației.

După L.K. Dembsky și N.V. Chirsky, *monitorizarea* în sistemul profesor-elev reprezintă un set de activități de supervizare și diagnosticare condiționat de finalitățile procesului educațional, de asigurarea continuă/dinamică a nivelelor de asimilare de către student/elev a materiei de studiu și de intervenții corective.

Altă definiție accentuează ideea că *monitorizarea* este o activitate continuă de supervizare în sistemul profesor-elev, care permite observarea și corectarea avansării elevilor de la „necunoaștere la cunoaștere”, în conformitate cu standardele stabilite [6, p. 22-30].

După cum menționează V. Cojocaru, conceptul de conducere operațional /monitorizare suport mai multe accepțiuni complementare:

- utilizarea concretă și coordonarea la nivel formal și informal a resurselor umane și nonumane în vederea aplicării planului stabilit și a obținerii rezultatelor scontate;
- urmărirea consecventă a proceselor și a relațiilor educaționale pe baza unei/unor grile de monitorizare care sînt conțin indicatori de performanță stabili și prin proiect, precum și identificarea corectă a indicatorilor de performanță în indexarea/clasificarea lor în raport cu criteriile de evaluare stabilite în proiect [3, p. 143-163].

În acest context, monitorizarea are drept scop fixarea stării sistemului, determinarea pericolelor posibile, le anticipa și apreciază, la modul general, starea sistemului și a unor elemente aparte, ea coordonează activitățile în cauză, utilizând proceduri specifice cu orientări spre minimalizarea pierderilor posibile și se realizează printr-o proiectare sistematică, ciclică, continuă, în strânsă legătură cu organele de conducere, utilizând un

spectru larg de metode de cercetare și validare, date specifice cantitative și calitative, standardizate cu precizarea prognozei – dezvoltării obiectului.

În concepția cercetătorilor N. Juc și V. Cojocaru, monitorizarea are multiple semnificații. Acestea sunt reflectate în Figura nr. 1:

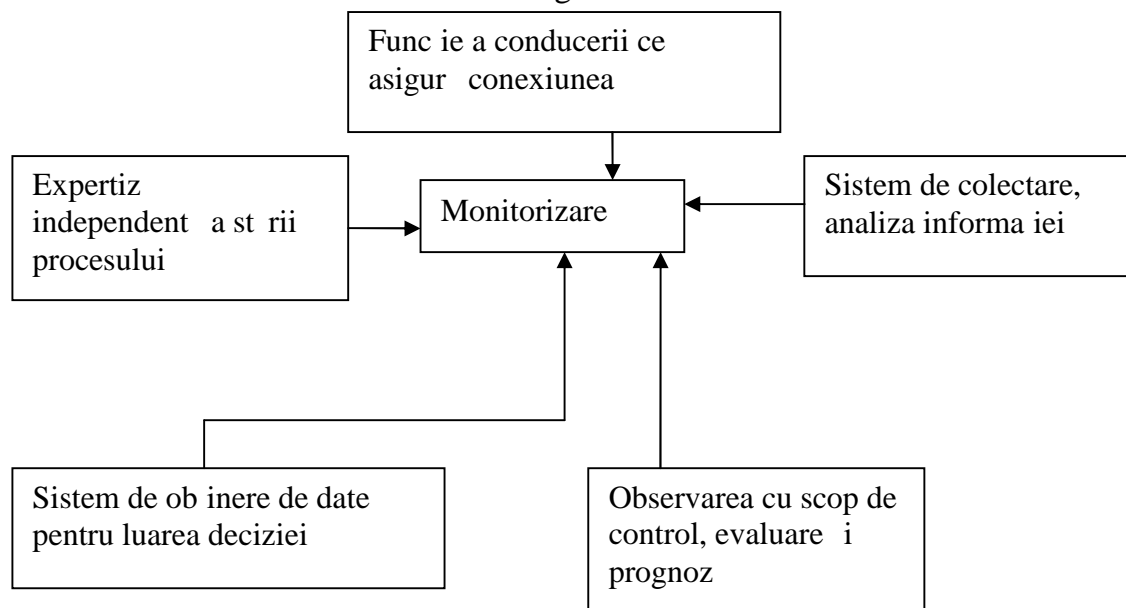

Figura nr. 1: *Conceptul de monitorizare*

Alte idei evidențiază că monitorizarea este măsurarea sistemică și continuă a progresului în implementarea programelor/proiectelor educaționale [1].

Sarcina principală a monitorizării este preîntâmpinarea amenințărilor, situațiilor nedorite pentru funcționarea efectivă a obiectului. În acest context se impune nu doar activitatea de constatare a unor schimbări care pot provoca situații nedorite, ci tocmai prevenirea acestor fenomene înainte ca situația să devină critică, ireversibilă. Ea permite de a scoate în evidență tendințele și legitățile psihice de dezvoltare a elevului, a unor grupuri de elevi. Necesitatea monitorizării este dictată de nevoia obținerii informației despre elevi, informație pe care o necesită cadrele didactice pentru activitatea lor productivă, precum și pentru conducerea colii în luarea de decizii. Această informație „ascunsă” despre elevi vizează trăsăturile psihice ale acestora, care influențează progresul însușirii de către ei a conținuturilor educaționale. Trăsăturile menționate se referă, în temei, la două aspecte complementare: (1) *sfera cognitivă* – trăsăturile intelectuale ale elevilor, capacitatea de achiziționare, prelucrare și utilizare a informației; (2) *factorii ce influențează individualitatea persoanei*, care pot stimula sau frâna procesul de învățare (motivarea, relațiile interpersonale, autoaprecierea etc.) [3, pp. 164-165].

Drept urmare, *monitorizarea*, fiind un mijloc de feed-back dintre procesul devenirii personalității și procesul de obținere a cunoștințelor, formării de capacități și competențe, permite:

1. efectuarea controlului asupra dinamicii dezvoltării intelectuale a elevilor și corectarea la timp a devierilor;

2. determinarea conținutului programelor de lucru cu elevii/grupurile de elevi în scopul dezvoltării optime a acestora;
3. elaborarea unor recomandări pentru participanții la procesul pedagogic.

Astfel, în structura generală de funcționare cibernetică a colii, monitorizarea veghează, supervizează, prin metodele și tehnicile sale specifice, desfășurarea procesului de învățământ în conformitate cu obiectivele prestabilite, asigurând sistemul de conducere, cadrele didactice cu informație utilă în contextul menționat.

În cadrul Consiliului Profesorial, unul dintre obiective este *monitorizarea practicii pedagogice*, care este parte integrantă a procesului de învățământ și are rolul de a asigura, alături de celelalte discipline psihopedagogice, formarea competențelor profesionale ale unui învățator compatibil cu un învățământ performant, bazat pe învățarea eficientă și centrat pe elev. În acest proces de monitorizare au fost incluse cadrele didactice de la colegiul și de la colile de aplicație.

Ca procesul de monitorizare să asigure calitatea practicii de instruire a fost necesar de respectat următoarele etape:

1. stabilirea scopului și a obiectivelor;
2. evidențierea structurii și a strategiilor de lucru;
3. implicarea cadrelor didactice în activitățile preconizate;
4. valorificarea și aprecierea rezultatelor.

Aceste etape de lucru necesită realizarea unor deziderate, care evidențiază elementele competențelor profesionale: *capacități, deprinderi, cunoștințe, atitudini, deprinderi de a învăța și a învăța* etc., dintre care:

- valorificarea resurselor;
- stabilirea indicatorilor de evaluare;
- evaluarea activității practice din perspectiva calității;
- elaborarea agendei practicantului;
- implementarea chestionarelor.

Un rol important l-au avut tehnicile de lucru care s-au bazat nemijlocit pe activitatea practică, înglobând următoarele compartimente:

- trecerea în revistă a documentelor;
- discuții cu persoane particulare, grupuri specifice sau discuții la nivelul întregii comunități;
- observații;
- ascultarea persoanelor implicate;
- dezbateri;
- discuții neoficiale;
- realizarea de planuri;
- alcătuirea graficelor.

Drept exemplu ne poate servi în procesul monitorizării *Agenda controlului stagiilor de practică*, care are următoarea structură:

Obiectivele și domeniile controlului:

1. Acte normative privind instruirea practică (hotărâre, regulamente).

2. Planurile anuale și semestriale de organizare și efectuare a instruirii practice a elevilor.
3. Contracte cu agenții economici, referitor la stagiile de practică (prezența lor, corectitudinea).
4. Evidența și controlul practicii. Regulamentul organizării și desfășurării stagiilor de practică :

- grafice de repartizare; orar;
- cataloage;
- diari de seamă ; raport de autoevaluare semestrial /anual ;
- portofolii-model la toate tipurile de practică ;
- registru de efectuare a instructajului privind viața și securitatea elevului.

5. Evidența statistică anual /lunar privind achitarea pentru instruirea practică a metodelor.

6. Monitorizarea activității practice în instituțiile de aplicare (grădinițe, coli):

– la specialitatea Pedagogia Învățământului Primar – *Practica de absolvire* la anul IV ; la anul III – *practica Probe* și la anul II – *Practica de instruire*, care au vizat următoarele:

- asistența la ore. Completarea fișei de evaluare;
- calitatea proiectelor și analiza lecțiilor susținute de participant;
- respectarea graficului de consultații;
- colaborarea dintre metode;
- nivelul de soluționare a unor situații de litigiu între elev și metodist;
- cultura și responsabilitatea comportamentului profesional:

Metodele au respectat:

- angajamentul față de elevi;
- angajamentul față de profesia aleasă ;
- comportamentul etic față de colegii de profesie.

7. Aplicarea chestionarelor: la anul IV – evaluarea competențelor profesionale, la anul II – calitatea organizării și desfășurării stagiilor de practică .

Analiza activităților/orelor au demonstrat succese modeste ale elevilor din anul III și II:

- lecțiile sunt organizate în baza cadrului ERRE, respectându-se etapele;
- proiectele corespund în fond exigențelor (motivul constă în faptul că fiecare proiect este verificat de metodist înaintea organizării lecției, ceea ce nu întotdeauna se poate de spus despre elevii anului IV, care poartă responsabilitatea personal);
- se îmbină diverse forme de activitate;
- rar se admit greșelile teoretice și metodice;
- lecțiile sunt dense, utilizându-se rațional timpul;
- se realizează feedbackul imediat;
- sunt valorificate valențele educative ale conținuturilor etc.

Rezultatele monitorizării denotă că practica pedagogică le permite studenților de a fi capabili:

- a) să proiecteze, să realizeze și să evalueze o secvență didactică, o lecție, un grup/modul de lecții;

- b) să cunoască modul specific de organizare și funcționare a unităților de învățământ; să identifice și să înțeleagă principalele responsabilități, angajamente și drepturi pe care le incumbă calitatea de educator și să se integreze în atmosfera de muncă și discipline specifice colii;
- c) să realizeze activități de predare/învățare/evaluare efective cu elevii;
- d) să însușească metodele și tehnicile de cunoaștere a individualității elevilor și a grupurilor școlare, să valorifice, practic și în condiții variate, cunoștințele pedagogice în adoptarea formelor de tratare diferențiată a elevilor, pentru organizarea și educarea clasei de elevi;
- e) să respecte principiile didactice în organizarea și desfășurarea orelor publice;
- f) să manifeste rigori științifice și creativitate în activitățile organizate în clasă;
- g) să îmbine mesajele verbale cu cele nonverbale: gestul, intonația vocii, limbajul figurativ etc., pentru a facilita procesul receptivității de către elevi a unor semnificații complexe;
- h) să studieze participarea întregului corp la procesul comunicării interpersonale (prin mimică și expresivitate corporală);
- i) să folosească contextul și să țină seama pe cât este posibil de factorii care pot modifica proiectul (ca model anticipat al lecției), astfel încât realizarea scopurilor să nu fie împiedicată;
- j) să integreze, în procesele de predare-învățare, mijloacele de învățământ și în mod special tehnicile audio-vizuale;
- k) să programeze realizarea unui progres în învățare și dezvoltare.

Toate achizițiile acumulate prin studiul disciplinelor de specialitate, psihopedagogice și metodice sunt mai bine înțelese și devin durabile prin cunoașterea nemijlocită a proceselor educației, altfel spus, prin contactul direct cu ambianța spirituală, culturală, unde se realizează instruirea și educarea elevilor și tinerilor: în școală, în sala de clasă, în laboratoare, în cabinete, cu grupa de copii, în grădini, în activitățile extradidactice etc.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bulzan C., Ciobanu M., Ilie L., *Ghid de practică pedagogică*, Ed. Didactică și Pedagogică R.A, București, 2009.
2. Cuco C., *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași, 1999.
3. Cojocaru V., *Calitatea în educație*, Ed. Chișinău, 2007.
4. Ezechil L., Dănescu E., *Caiet de practică pedagogică*, (Nivel II), Ed. Paralela 45, seria Științele Educației, Pitești, 2009.
5. Joița E., *Formarea pedagogică a profesorului*, Ed. Didactică și Pedagogică, R.A, București, 2008.
6. Juc N., *Monitorizarea în școală*, Ed. Chișinău, 2011.